

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — " "
Negyedévre 2 — " "
Egy órára 1 — " "

Egyes száma ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

1000 szavas hirdetés első sorát 5 kr. Nagyobb hirdetés első sorát 10 kr. Hirdetés első sorát 1000 szavas hirdetés első sorát 5 kr. Hirdetés első sorát 1000 szavas hirdetés első sorát 5 kr.

Nemzeti firtalom.

I.

(kl.) Nem mondanék igazat, ha tagadnám, hogy a nemzeti eszme nem munkál bennünk. Háromszáz év óta nem haladtunk annyira e téren, mint éppen napjainkban. A magyar politika, társadalom, a magyar tudomány, ipar és kereskedelem nem egy vívmányára, alkotására mutathatunk reá büszke önértéssel.

De éppen az okból, mert fogékony reá az idő és fogékonyak reá az elmék: kétszeres kötelességünk ebben az irányban eszméket termelni, alkotásokra buzdítani nemzeti irányban, egy szóval nemzeti tartalommal megtölteni cselekedeteinket, tevékenységünket.

Fel kell ébresztenünk a magyar mult összes hagyományait s a melyek életrevalóak, a melyekhez erőnk meg van, azoknak folytatására ösztönöznünk kell a nemzetet.

Nemzeti tartalmat kell adni első sorban politikánkunknak. Ezzel a dologgal úgy is első sorban mindenha szeretett foglalkozni a született törvényhozók nemzete.

Aspirációink, és pedig jogos, a történelem és a hagyomány által megszentelt aspirációkat ébren kell tartanunk. Nemzeti nagyságunk emlékei mindig lelkesítően hatnak reánk s habár csak

rövid ideig tartó szalmaláng is, rendszerint felbuzdulásunk, melyre hozantartó keleti nyugalmunkba visszasülyedünk; éppen ezért a buzdító, a lelkesítő szónak gyakorta fel kell hangzania.

Széjjel tekintek az ország határai között s e határokon kívül. Mennyi emléke a magyarságnak, mely e honfiainak talán bünös hanyagsága, de sok esetben csak a kényszerítő viszonyok sulya miatt került idegen kézbe, ellenséges népek hatalmába. Magyar nevek — helységek s a benne levő lakosoké, — csak nevek és semmi más egyéb, tanuskodnak arról, hogy örökünkbe idegenek ültek. Az egész Horvátország így sikkadt el a magyarság kezéről.

Az összes itt lakó nemzetiségeknek, a kiknek mi adjuk meg a módot, hogy a magyar haza földjén jól lakhatnak, mindezeknek a nemzetiségeknek, ugyszólván, semmi bántódásuk, hogy napnap mellett pártot ütnek ellenünk? — politikuskok még a magunk jogai mellett sem merünk szót emelni?

Ha a kormányt a politikai ildomoság távol tartja attól, hogy tartózkodjék az erőszakosnak látszó lépésektől: úgy támadjon fel a magyar társadalom, s a magyar közvélemény nevében emelje fel szavát megrettentéseül bent és kint levő ellenségeinknek.

Ne nézzük gyáváságnak tetsző közömbösséggel, mint csapkodnak fel körül-

löttünk az oláh, a horvát, a szerb nép aspirációinak lángjai, hanem szítsuk fel mi is a nemzeti óhajok tűzét, hogy annak lángjánál világosság áradjon messze földre.

Fiume a miénk marad: tenger pénzünk bánja. Dalmáciát és Bosnyákországot nem engedjük oda a nagy délszláv államról álmadozóknak. A zárai egyházban közel kilencszáz esztendeje vésték fel Könyves Kálmán királyunk monogramját s Bosnyákország harci mezőin a Hunyadiak, apa és fia hősi szelleme küzdött a török barbárság ellen a nyugati kulturáért. Hulló vérünkkel bőven megszolgáltunk azért a darab földért, melyet napjainkban ismét a magyar szellem hódít meg a civilizációnak.

Nemzeti tartalmat kell öntenünk társadalmunkba s iparunkba is. Erről legközelebb.

BELFÖLD.

A meghökkenő delegátusok. Valaki a magyar delegáció tengerészeti albizottságának mai ülésén egy okos javaslatot merészkedett tenni. De felszólalt a monarchia tegegnagyja s erre a magyar delegátusok meghökkenek s addig nógattak a vakmerő indítványozót, míg javaslatát visszavonta. Thoroczkay Miklós gróf ugyanis határozati javaslatot terjesztett elő, a mely szerint a delegáció utasítja a tengerészeti parancsnokságot, hogy a haditengerészet céljaira szükséges cikkeket a kvótá-

londult hallom magam körül egymásnak mondogatni a parasztokat:

— Hát azutóg mier?

— Hát úgy van, hogy valami katonafélt talált a felesége mellett és leszurta mind a ketőt, Ma reggelre meg mar nem bírtak vele a cselédei, mert mindenkit csak meg akart ölni.

Es jönnek egymásután husz év eseményei, telehintve könnyel, mosolylyal bánattal, örömmel.

Elmultak mind . . . mind . . .
Gép zakatolását, kerekek zugását hallom; a fak elrohannak mellettem, e zöld vetéseket forogni látom . . . Mi ez? . . . A szemembe fujt szivarfüstbűt meg tudom. Űők a vonaton.

Vagy tizenöt esztendeje lesz már annak, hogy Erdy Miklós fiatal asszonyt hozott a házhoz. Pedig Erdy fejét már rég megfogta a dér. Természetes, hogy zuhatagként folyt a pletyka. Mi csakis a végeredményképpen mutatkozó száraz tényt fogjuk konstataálni; szól pedig az aképpen, hogy Erdy Miklós nejét feltékenységből megölte es a tett után következő napon megőrült, Döblingbe vittek. Tanulmányuton levő alig 22 éves fiát — még első nejétől származott — a ven kapus táviratilag értesítette az eseményekről. Ifj. Erdy Miklós negyednapra megérkezett. — Mostohaanyját már akkor eltemették volt.

Kimint a frissen hantolt sirhoz és vagy

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Az öröklés törvénye.

— A Debreczen tárczája —
Irta: **Zsadányi Henrik.**

Oththon voltam az én kis falumban.

Ugy vonzott a zajongó, egymással nem törődő, rideg tömezből valami — oda, a mely-séges csöndbe. Éjjel érkeztem meg. A vonat fűtve, dübörgése durván szakította fel a nyugalmom sima fatyolat. Kiszállottam. — Mindig messzebből és messzebből érkeznek a hanghulámok, míg végre — mint a felkavart tó tükre — egészen elsimulnak.

Semmi, semmi . . .

Csendesen ballagok a járatlan gyaloguton, egyedül kísérom: a gyermekkort megörökítő gondolatok ezrei. A kertünk mözött elhuzódó hosszú halmon megállok és letekintek arra a zsindeles házra — temetőre, hol gyermekemlékeim vannak elhantolva.

De ni! mintha felélednének.

Egy öreg asszony — haja már ősz, homloka redős a sok gondtól — szeled szeméi gyöngéd szeretettel siklanak végig vajjas kenyeret majszoló kis fiam, ki ott ül lábainál egy számolyon s valamiért könyörög.

— Mamukám, hadd menjek fürdeni . . .

— Nem szabad kis fiam, tudod, Zoltán azért fult bele, mert anyja engedelmé nélkül ment a vízbe.

Oh! ez a hang . . . mily isteni zene, még ma is fülemben cseng . . .

A sarakban ül az anya és folynak könnyei. Elmegy az ő kis fia messze, messze, idegen helyre. Mily kínos fájdalom az neki!

De mire újra gyűrűzik a fa és virul a természet, a diák ott pihen anyja kebelén és zokognak együtt. . . .

— Milyen halvány . . . feküdjél le kis fiam, a nagy ut elfaraszott.

— Nem vagyok én se álmos, se fáradt!

— Hát a bizonyítvány?

— Egy jó és a többi jeles . . .

A csöközön es a könyör ismét megindul. . . .

Egy hangos durranás riaszott fel az edes álomból Löttes. Vagy talán csak keze-lődtem? Ki lőtt volna éjfelutan három óra-kor! Alszik most ember, állat növény. Megfordultam. Szinte a végelenségben látok egy gyöngye fényt felviláni. Az Erdy kastélyban van ez.

Nem, nem hallucináció volt az a lövés Ugyancsak a gyermekkorban történt . . . Nezem a kastély magasba nyuló tornyait, melyek komoran tekintenek az előttük elterülő szá-zados tölgyesekre és mintha regélnének valami az arnyékukban megpihenni merészkedő vándornak.

Igen, Egy hangosan kiabáló, kézzel-lá-bal hadonázó, erős legényektől körülvev em-ber tünik fel lelki szemeim előtt. Erdy megbó-

arányában szerezzék be Magyarországn. Azt hihetné minden józan ember, hogy a delegátusok a legnagyobb lelkesedéssel fogadták el ezt a javaslatot. De nem így történt. A tengerenagy felszólalása után a magyar országgyűlés kiküldöttjei mintegy kényszerítették a grófot, hogy javaslatának lényegét visszavonja. És ő visszavonta, de azt hisszük, hogy nagyon rosszul tette. Nem lett volna szabad tágitania, legalább kitűnt volna, hogy kik merészkednek Magyarország érdekei ellen szavazni. Hadd ismerték volna őket névszerint. A magyarellenes magyar delegátusok nem hozhatnak fel semmit a maguk mentésére. Talán csak nem hiszik, hogy Sternock báró válasza meggyugtató. Ő csak annyit mond, hogy Magyarország megfelelő arányban részvevő a tengerészeti cikkek beszerzése alkalmával. Mit jelent ez, hogy megfelelő? Azt semmi esetre, hogy a tengerészeti kiadások kvótá szerinti része Magyarországra kerül. Mert ha azt jelentené, akkor nem vonatták volna vissza Thoroczkay javaslatát. Hanem jelenti azt, hogy rendelkeznek ugyan nálunk holmi apróságokat, de az nem áll arányban a közös ügyekhez való hozzájárulásunk perczentével. Vagyis itt szintén alkalmazkazzák az evszázados jellegű vakulj magyar.

Pártító Fiume. Akik eddig biztak a kikötőváros hazafiasságában, azok ma kénytelenek bevallani, hogy nagyon jóhiszeműen itelték meg a fiumeiak hetvenkedését. Mert tegnap óta immár kétségtelen, hogy a tenger mellett nem a magyar kormány ellen tüntetnek, hanem Magyarország ellen. Megtörtént ugyanis, hogy a város összes levélszekrényeiben a magyar címert szentségtelen kezek bemocskolták, így adván kifejezést Magyarország iránt való gyűlöletnek. Ez a verásztó cselekedet kell, hogy a magyar kormányt az eddiginél is fokozottabb erélyre ösztökélje a fiumei trizókkal szemben. Mivel azonban a zágrábi zászlóértés óta az ellenzék nem igen bizakodik abban, hogy a kormány a maga kezdeményezésére fog elégtételt szerezni a meggyalázott nemzeti jelvénynek, a függetlenségi párt legközelebb megbizta egyik tagját, hogy a belügyminisztert a címertörtés ügyé-

ügyében interpellálja meg. Ugy vagyunk értesülve, hogy az interpellációt e hét folyamán fogja az illető előterjeszteni. Ami pedig a lemondott rappresantanzát illeti, Perczel Dezső belügyminiszter rendeleti uton értesítette Gaal Tibor kormányzóhelyettest, hogy a bizottsági tagok pótválasztására legyen meg minden előkészület. A kormányzó helyettes ennek következtében átvette az ügyek vezetését és intézkedett az új választások dolgában.

A magyar liturgia ügye. A magyar liturgia ügyéről újabb értesülések érkeznek. Ezen értesülések szerint a legújabbban a lapokba került hírek részint tévesek, részint túlzottak. Róma ugyanis, illetőleg a kongregáció propaganda fidei már a tavasszal döntött a dekretum már május elején megjött az illetékes Firczak és Valyi püspökökhöz, a kik előzőleg megtették jelentésüket Rómának. A szentszoki dekretum igen meleg szavakkal emlékszik meg a Regnum Marianum-ról, Magyarországról s egyenesen kimondja, hogy azok, kik Rómának Magyarország ellen való ellenséges hangulatát hirdetik, azok az egyház ellenségei. A magyar liturgiát pedig azért nem engedélyezik, mert egyetlen élő s így még fejlődő nyelvnek sem engedélyezik a nemzeti liturgiát, a mi Róma szerint veszedelmes és könnyen szakadásra vezet.

Oszták paraszt ész.

Debreczen, nov. 24.

Sikert, tán még dicsőséget is kovácsolnak belőle az államférfiak téraján minden nap magasabbra tolt Bánffy Dezsőnek, hogy végre mégis csak elfogadja az oszták parlament is a provizóriumot és egy esztendőre ismét a régi ben marad minden. Ambar az oszták ellenzék úgy akarja ezt értetni és ez irányban indítványokat is tesz, hogy a majdan megköendő végleges, illetőleg 10 esztendő kiegészítés visszaható erővel bírjon. T. i. úgy legyen, hogyha 1899-től kezdve negyven százalékra emelik föl a magyar kvótát, az arányos többletet Magyarország köteles lesz

megfizetni 1898-ra is, nehogy a szegény Ausztria azzal a néhány millió forinttal is kárásodjék.

Már az oszták képviselőház pénzügyi bizottságában is fölmerült ez az indítvány és miután a pénzügyi bizottság nagy nyögések között és észrevehetőleg a felségnek az oszták delegátusokhoz intézett figyelemztető szavai hatása alatt a provizóriumot megszüavazta, az ellenzék már most magában a képviselőházban készült ismételni ezt a kedvskedést, bejelentvén 120 beszéddel az obstrukció folytatását és a botrányok folytatását, melyekben oly fáradhatatlan és kitarló.

Nem is oly bizonyos még e szerint, hogy nov. hó folyamán meglesz a provizórium és jobb is, ha meg nem lesz, mert semmi üdvös nem származik abból s mindössze az lenne az eredmény, hogy még csak a dolog ideiglenes elintézése után indulna meg az igazi harc a két állam között.

A jelenségei már is mutatkoznak ennek, még pedig oly alakban, hogy a legtávolabbi kilátás sincs a békés megoldásra és ha-onlithatlanul okosabb, ha Magyarország mar most átter a közgazdasági ügyeinek önálló intézésére úgy, a mint azt az érdekei parancsolják.

Itt kellett volna kezdeni rágen és tovább már nem halasztható az országhoz egyedül méltó kibontakozás a közgazdasági szolgátságból. — És akik nem akarják is ezt tulvitt loyaltásból, akik minden elfogadható ok nélkül idegesen félnek a nemzet természetes jogainak és érdekeinek erőlyes érvényesítésétől, mind rá fog jönni s meg fognak győződni, hogy nincs más megoldás és hogy az osztákok fektelen, vakmerő követeléseivel egyszerűen szöba sem lehet élni, ha az országot el nem akarjuk vesztíteni.

Hiszen az osztákok követeléseii egyenesen vérlázítóak. — Amit a bécsi parlament akar, mit az oszták közvélemény követel, az Magyarországnak gyarmattá való lealacsonyítása volna és ezt nemhogy teljesíteni lehetetlen, de megengedhetetlen az is, hogy tárgyalásba bocsátkozzunk azon arczatlan felét-lekről, melyek mellett odaát még nagy kegyesen

felőraig némán, mozdulatlanul állott mellette. Mi ment itt végbe az ifju lelkében: nem tudjuk. A kapus mindössze azt találta, hogy a fiatal nagyságos ur halványabb, mint volt.

Pedig történtek egyebek is.

A világi elvezetekhez szokott ifju, csodás életet kezdett öi kastélyukban folytatni. — Legelső gondja volt, hogy az atya életében megszűlt gazdaságot rendezze. Erős rend szabályokhoz folyamodott. A tiszték között uralkodó komaságnak véget vetett. A tisztartót megtartotta ugyan, de szigoruan ellenőrizte. Mindenről pontos számadást és kimutatást követelt. Jökor reggel kilovagolt s majd itt, majd amott lehetett látni.

Este azután bezarko ott a dolgozószöbájába. És ilyenkor nem volt többé a nyers gazda, ki egy halom répaért összevész a paraszttal, hanem a tudós, ki fölemelkedik az anyagi, a mindennapi légkörből, hogy egyedül a szellem oltárán áldozhasson. — Pompás könyvtára volt; ott sorakoztak a klassziku sok valakozva a modern írök műveivel. Képvisele volt itt valamennyi nemzet irodalmának virága vagy eredetiben, vagy fordításban. Melyen a könyvre hajtva tanulmányozta azokat. A remekírök műveit kivonatolta, vagy a margón jegyzetek el ellátta. Sokszor egész lapokat írt le ritka türelemmel. Éjfélig szokott dolgozni; ekkor megitta a gyorsforralón sajátkezüleg elkészített teát és lefeküdt. Nyugodtan aludt hatig. Mindig pontosan és egyidőben kelt fel.

Társaságba soha nem ment s nem is fogadott el senkit; a szomszéd mamák ugyan alkalmatlankodtak kezdetben szünni nem akaró meghívásaikkal, de a hideg modor, melylyel Miklós azokat visszautasította, tudatta velük, hogy ott nincs mit remélnök. Meg is alapították valamélyik zsuron, hogy a fiatal Erdy nem ferjnek való és rögtön ki is törültek a

ferj jelöltek listájából. Az urak is először hívták vadászatokra, kaszinókba, estélyekre, de Miklós állhatatos maradt és valami banális frázissal mindig elütötte a dogot. Később békőben hagyták és úgy elfeledték, mintha ott se lett volna azon a vidéken.

Miklós örült ennek a legjobban.

Parasztjai és könyvei között érezte magát jól és habár egymásután peregetek le az évek: egy csepp hajlandóságot sem mutatott arra, hogy eddigi remete életmódján változtasson.

Lassanként az elegáns világi elparasztosodott. Mozdulatai nem voltak többé simák, könnyűek, hanem szögletesek és kerekettek. Nyaka vörös lett és arczáról az érdekes halványosság is eltűnt. Erdy, úgy látszott, belelte magát új világába és tizenhat év elég volt arra, hogy őt onnan semmiféle hatalom: erő, vágy, érzés ki ne mozdítsa.

De közbejött egy esemény, mely még ilyen medvét is képes volt odujából kikergetni.

Szélvészkeént szaguldott végig e hazában egy szó, melyet visszhangzottak a magas hegyek, csende sugallatként terjedt el a beláthatatlan rónákon, hogy a nép millióinak lelkesedésétől felkorbácsolva, atöcsapjon a f-lhökbe kapaszkodó bérczenen és elborítja varázshatármával a véo Európát. . . . E szó: millenium. Es ez a fergeteg érintette az Erdy-kastélyt is. És nem hiába. Annak ura kitett magát; minden epkezlábu ember, a ki csak a lanyáján volt, megbámulta az ézredéves kiállítását.

Miklós gondolt egyet s ő maga is felment Budapestre. A zsiabongó, eleven élet, mely személel tarult — bár valaha hozza volt szokva — ujnak tetszett neki es a mint kabult fejfel járt a pavillonokban, betért a borászati pavillonba is, hogy majd fölhörpiot

valamit egy pohárával; talán attól könnyebb lesz a feje. Egyenlő ruhában öltözött leányserég sürgött-forgott az elegáns vendégek körül és a kissé kopott ruhában lévő Erdy csaknem figyelmen kívül hagyták. Zavarodottan állt meg a helyén és szinte félénken tekintgetett jobbra-balra.

Az urak egymásután jöttek és mentek: a kiszolgálókissasszonyoknak némelyik a fölébe sugott valamit, mire — rendszerint — csendő kacagás volt a felelet. A különben is magányhoz szokott Miklós, ebben a nagy zürzavarban szédület érzett s épen azon faradozott, hogy nagy, tarka zsebkendőjével honló-karól az izzadágot letörölje. Már jó regn állott ugyanazon a helyen s nem tudott betelni a tarka sokasság nézésével.

A lányok sugdosni kezdtek a furcsa viselkedésü uron, majd hangosan összenevettek. Egy csinos kis szöske kivált a többiek közül Erdy felé közeledett Alacsony, gyenge, filigrán teremtés volt. Miklósnak alig ért a melléig. Savószínű szemei mindig nevettek és a pisze orr a mosolygó száj felett még pikánsabbá tette a kis arczocskát.

— Nem szolgálhatok valamit uram? Miklós a váratlanul jövő kérdésre elpirul és hebeg valamit.

— Talán egy pohár tokajt? Nagyon jó és olcsó, 85 kr. Ö felsége is ebből ivott. Tetszik?

— Nem bánom, nyögte ki Miklós.

— No hát akkor jöjjön közelebb; nem esszük meg mi magát. Itt van. Ugy-e jó?

— Pompás.

— No lássa . . . Engem Erzsinek hívnak — Itt van ez a szegfü . . . tegye a gomblyukába . . . Ejnye, de ügyetlen . . . jöjjön, majd betűzöm.

Miklós előtt az üvegek, poharak, leányok kankánt táncoltak e gyors és váratlan táma-

hajlandóságot mutatnak az eddigi viszonyok fenntartására.

Jellemző a feltételeket illetőleg épp most az a parasztyűlés, melyet Ausztriában tartottak s amely tizenkét pontba foglalta a kiegyezés megújítására vonatkozó követeléseket, kezdve mindjárt azon, hogy Ausztria kvótája 59 százalék Magyarországé pedig 44 százalék legyen, vagyis hozzávetőleg husz millió forinttal évenként többet fizessünk arra, hogy Ausztria játszhassa a nagyhatalmat és hogy a népe jól érezze magát a közterhek apasztása mellett és abban a megnyugvásában, hogy a maga kötelezettségeinek vagy egy hatodrészt sikerült áthárítani a magyar testvérekre.

Végig ilyen testveries aztán a parasztyűlés a kívánságaiban és követel sorrosorra oly biztosítékokat, hogy a magyar állam sem a vasutain, sem törvényeivel vagy rendeleteivel ne részesíthesse nagyobb kedvezményekben, előnyökben a saját polgárait, mint az osztrákokat, a kik természetesen megérdemlik azt, hogy testveriesen megosszuk velük mindazt, a mivel bírnak és a mi előnyt nekünk az állam adhat.

Hanem a viszonyosság aztán remekül jut kifejezésre azokban a pontozatokban, miket túl a Lajthan paraszt észszel kidöngölközt. És kimagaslik különösen két követelés; az öröklési forgalom megszüntetése és az, hogy a vám és kereskedelmi szövetségben az osztrák mezőgazdaság és malomipar érdekében közbeeső vámorompó fölállítását mondassék ki a gabonára és finomabb lisztfajtákra.

Mégis csak okos emberek azok az osztrák parasztok. Vámsorompót akarnak, de csak a lisztre, mivel fáj nekik, hogy a malomipar kivételül bír Ausztriába. Fáj nekik ez a mi egyetlen kivételünk, mely egyébiránt úgy is visszaesett már sorompó nélkül. És fáj ez az osztrákoknak, dacára annak, hogy az állam, főleg a serfészkivitelnek majdnem teljes megszűnése óta Magyarország kizárólag ezt a kis ellenértéket kapja azért, hogy Ausztriának egész ipara fölünk el és hogy első sorban textilipari rongyait verseny nélkül itt tudja értékesíteni.

Ime ez hát az osztrákok által képzelt

dásra. De nem volt ideje gondolkodni, mert a kis ördög gyorsan melléte termelt a virággal és kabátjába tűzte. Mig arca körül babrált a fülebe sugta:

— Tíz órákor a földalatti bejáratánál, Erdy Miklós a szegfűről fogom megismerni.

Ezután társaihoz szöktem, kik a hosszú viragtűzés felett, már gyanúsán kacintgattak egymásra.

Erdy Miklós pedig szállodájának szűk szobakájában egy elfonyadt piros szegfűt szorongatott ujja között, később — meggyőződve, hogy az ajtó be van csukva és a roletták le vannak eresztve — lassan ajkaihoz emelte.

Hat bizony érde Erdy Miklós a rokonság óriási bosszúságára mesélancet kötött, a mennyiben nől vette Grün Erzsébetet, Grün Sámson hordár ur leányát.

Szemtanuk azt állítják, hogy az Erdy kastély homlokzatán ékeskedő czimerben lévő szabálytartó vitéz, midőn a fiatal asszonyt hozó hintó befordult az udvarra, kiejtette kezéből a törökölő, felelmetes szerszámot. Ezért e sorok szerény írója — értheő okokból — felelősséget nem vállalhat. De föltéve, hogy valamelyik Erdy-ös meg is fordult sirjában, azért az semmit sem változtatott a kastély külső egyhangúságában. — Wagon számbra érkeztek az új butorok, melyeknek elhelyezésén — bocsánat udvariatlanságunkért — meglátszott a szerencsés utcai izlés.

A szomszédok, kik eddig kénytelenségből kerülték az Erdy kastélyt, most egy arany hegyért nem közeledtek volna ahhoz. Hogy isne? Eivenni egy zsidó leányt. Ki látott már ilyet? Legalább gazdag lett volna. És még nem is szép. Szobalánya azt mondja, hogy puklis és hogy az egyik szemével mindig felre néz. És a familia, a familia . . . huh . . . Hordár . . .

méltányosság. Ez az a kiegyezés, a mire ők oly buzellenül pályáznak. Az, hogy Magyarország ne vihessen ő hozzájuk semmit, még a nyereszterményeit sem, ők pedig vám nélkül elárasztassák Magyarországot az ipari készítményekkel, melyek nem versenyképesek sehol, csak nálunk, a hol nincs ipar és a hol nem is fejlődhetik az ipar, éppen Ausztria miatt, melynek kedvére a mi államférfiaink mind a z t i s m é t l i k, h o g y szükségünk van a vámközösségre, mert mi elsősorban földművelő ország vagyunk és a nyereszterményünket, lisztünket, állati termékeinket tulnyomóan Ausztria fogyasztja el. azzal tehát barátságban, testveries, közös vámtarifaletlen kell élnünk.

Egy nagy hazugság volt ez mindig és végtelen gyámoltalanság volt, hogy bevártuk, míg az osztrákok sürgetik a vámsorompót a buzara és lisztre. De ha későn nyulunk is a jobbik eszünkhez, még mindig azt kell mondanunk: köszönjük, osztrák paraszt, hogy erre megtanítottál. Hadd épüljön az a sorompó, ihenis, de nemcsak a lisztet állítsa meg ott az osztrák fináncz, hanem kölcsönösen vamoljuk meg az egymás aruit és mi járunk jól, mert csak pár esztendő kell és a magyar ipar fejlődése legnagyobb részt fölőlegessé fogja tenni az osztrák testvérek cikkeinek behozatalát.

Ami pedig a kvótát illeti a negyvennégy percentses örjögést vissza fogja utasítani a magyar nemzet és nincs olyan szolgálélek ebben az országban, aki előmerjen állani vele, hogy ezt megadjuk a kapusi osztrákoknak, kik végre meg fogják tudni, harmincz évi tapasztalás miként tanította meg a magyart is arra, hogy c-upa gavalérságból nem lehet megélni és hogy különösen nem érdemes a gavalérságunkra az osztrák, ha paraszt, ha nagyiparos, ha csehl, ha morva, ha német, mert a durva veredés közt is abban valamennyi egyetért, milyen módon volna jó kifosztani a testvér-államot.

N—d.

ott áll az Abbazia előtt. A papa mindig vele küldi a szerelmes leveleit — mondja a száraz baronesse.

Ugy van, ugy van, igaz — hagyja helyben a fogatlan báró, — ki különben képviselő.

Szegény Erzsike! az a teázó hat asszonyt úgy leszapulta, hogy nem maradt rajta akkora darab fehérség, mint a körmöm feketéje.

Mindezeket Erdy nem hallotta. Süket volt. Csak az Erzsike dallamos hangja jutott el fülehez. Vak volt.

Ha az asszony egy szilvafára azt mondta volna, hogy az a Saturnus: Miklós elhitte volna. Nem bánt ő semmit, csak az ő Erzsikejét tarthatta ölben . . . szemét, száját, vallát agyoncsókolhassa. Ez előtt eltörpült minden. Nem járt többé a gazdaság után, a tisztartó újra tehetett, amit akart, Jancsi kocsis akár egy szekert szénát is elveszthetett, senki nem vonta felelősségre. Kárpótolta őt mindenért azok a gömbölyű karok.

Erzsike? . . . csakhamar beletalálta magát új helyzetébe. Elvégre magunkat egy sereg cseléd által kiszolgálattani, felöltöztetni, lovagolni, vadászni (az utóbbiakat már férjétől tanulta) sokkal kelemesebb, mint egész napon talpon állni és öreg urak arczát czirógatni . . . majd késő este hazamenni és ötdömággal egy szűk szobában aludni.

Multak a napok és Miklós mégis mámoros volt a szerelemtől. Fel se ocsudott volna talán soha . . .

Egy napon Erzsikének nagyon fájta a feje. Megelőzőleg ugyan elhatározták: hogy együtt kimennek cserkészni, de miután Erzsiknek beteg, hát Miklós is otthon akart maradni. Ez ellen Erzsike hevesen tiltakozott; hogy ő nem rontja el Miklós-nak a mulatságát. Menjen csak Miklós, mire haza jön már ő egészséges lesz. Miklós vonakodott, hát a kis

KÜLFÖLD.

Ferdinánd fejedelem panasza. Ugy látszik, most már Ferdinánd fejedelem is kezdi érezni politikájának hátrányait. S a mi a leggyászosabb reá nézve, nemcsak Európától izolálta országát teljesen, hanem ugy látszik, magában az országban is oly hangosak a panaszok, hogy még az ő fülehez is eljutnak. Ez két nyilatkozatából is kitűnik, melyeket ahhoz a deputációhoz intézett, mely neki átnyújtotta a szobránye feliratát. Az egyik képviselőnek ugyanis az mondta, hogy jogtalanságot követnek el vele az alattvalói, ha a minisztereinek cselekedeteiért őt okolozák; a másik nyilatkozata pedig még érdekesebb: „Azt hallom — mondá — hogy egy része a polgároknak azzal gyanúsít, hogy csak azért jöttem Bulgáriába, hogy itt megsgadogdjam. Hát ezt komolyan gondoljátok csak meg, mert ekkor hajlandó vagyok azonnal elhagyni az országot. Valószínű azonban, hogy ezt meg ő nem gondolta komolyan.

Az iparszakiskola ügye.

Az iparszakiskola felállítására ügyében nem régen egy küldöttség járt fent a kereskedelmiügyi min. kir. miniszteriumban. A győnkedő miniszter helyett Vörös államtitkár fogadta a debreczeni küldöttséget és bár kijelentette, hogy egy ilyenü intézet felállítását szükségesnek tartja, a törvényhozás által rendelkezésre bocsátott összeg csekélységénél fogva ezt éppen most meg nem ígerheti, hanem a jövőben gondja lesz arra, hogy Debreczen sz. kir. város és nagyvidéke egy iparszakiskolát kapjon.

Erre vonatkozólag tegnap a miniszter helyett Vörös államtitkár a következő leiratot küldte Debreczen szabad királyi város közönségéhez:

Folyó évi október hó 11-én 10647 szám alatt kelt felterjesztésére értesitem a város közönséget, hogy ismerve a város magas fokozott álló értelmi és közgazdasági fejlettségét és méltányolva a város közönségének e szavad kez-

asszony sírásra fakadt. Ennek aztán Erdy nem tudott ellenállani, vette a fegyverét és egy hosszú csók után eltávozott.

Erzsikének hamarabb elmúlt a migrénje mint gondolta volna. Unalmában felülkerekedett benne a gazdasszony. Sorba vizsgálta a szobákat és a butorokat. Az udvarra nyíló ebédli padlóján felfedezett valami zsirfoltot.

Tudtam — kiáltja diadalmasan — ezek a cselédek oly hanyagok . . .

Csengetett, de nem ért vele semmit, mert a szobaleány sehoggy sem akart előkerülni. A nagy larmára bedugta a fejét az inas . . .

— Gyer csak ide . . . mi ez? rögtön föltisztítani . . .

Behozott egy vizes rongyot és azzal kezdte dörögölni, míg Erzsike közvetlenül mellette állott és nézte a munkát.

Ez alatt Miklós hazatért és az ebédli nyitva levő ablakán benézett. Erzsike háttal volt feje és Erdy egy ferfit látott mellette térdelni. Az arczát nem látta ugyan, de neje kezét csipőjére téve, folyton az előtte térdelő alakra nézett.

Erdy szeméit kidülesztve nézi ezt a jelenetet . . . Megrázkodik . . . Lekapja a puszkát . . . hidegen czéloz . . . és Erzsike haogos sikolylyal omlik véresen a padlóra.

A mult napokban betévedtem a törvényzéki épületbe. Folyik a tárgyalás zsufolt karzat előtt; a vádlottak padján Erdy Miklós ül. Nyugodtnak találtam. Tiszta tekintettel néz védeőjének szemébe, ki Darwinról és az örökös törvényéről beszél.

dete óta az iparos kérdés érdekében hozott áldozatait, valamint az iránt minden időben tanúsított meleg érdeklődést, egy a város ipari viszonyainak megfelelő ipari szakiskola létesítése iránti kérelmet kétségtelenül jogosnak kell elismernem.

Mindazonáltal bármennyire is óhajtanám teljesíteni a város jelzett kérését, őszinte sajnálatomra nem vagyok ez idő szerint még azon helyzetben, hogy ily intézetnek a legközelebbi jövőben való létesítését kitartásba helyezhessem, mert az iparoktatási intézményeknek minél szélesebb körben leendő kiterjesztésére irányuló törekvéseimnek határt szab a törvényhozás általi rendelkezéseimre bocsátható anyagi eszközök korlátolt volta, mely az e téren tárczammal szemben sok oldalról támasztott igényeknek csak fokozatos kielégítését engedi meg. Debreczen sz. k. r. városon kívül ma az országnak több más ipari gócpontja is kénytelen meg a viszonyainak megfelelő ipari szakiskolát nélkülözni és így az e téren fellépő igények kielégítésénél bizonyos, a viszonyok által indult sorrendet kell betartanom, melytől magasabb közgazdasági érdekek sérülése nélkül nem térhetek el — bármennyire kívánatos lenne is ily eltérés egyes helyi érdekek szempontjából.

A feneforgó viszonyok tárgyilagosa, mérlegelése mellett a legégetőbb szükségnek mutatkozván a budapesti állami iparszak iskola építő ipari szakosztályának különválasztása és a már több év óta működő óras iparszakiskolának a kor mai kívánalmainak megfelelően műhelyekkel való ellátása, az 1898. évi költségvetésben ezen két intézmény létesítésére kelt a törvényhozás áldozatkészégét igénybe vennem, a következő évre pedig az iglói és temesvári ipari szakiskolák létesítése van fenntartva, mely városokkal az ez irányú tárgyalások már be is vannak fejezve.

Ezen már konkrét alakot öltött tervek megvalósítása után nem lehet mellőzöm az ország dunántúli részeinek iparoktatási igényeit sem, melyek dacára több jelentékeny ipari emporiumainak ez idő szerint semmiféle ipari szakoktatási intézettel nem bírnak s így a fent említett iparoktatási program megvalósítása után első sorban tarthatnak igényt arra, hogy ipari fejlettségükhöz mérten legalább egy — nagyobb érdekesség igényeinek megfelelő — nagyobb szabású iparoktatási intézettel láttassanak el, mire nézve Pécs városával már negyedik éve vannak tárgyalások folyamatban.

Csakis ezen igények kielégítése után lesznek azon helyzetben, hogy Debreczen város jelen — kétségtelenül jogos — kérelmét bővebb megfontolás tárgyává tevé a helyi viszonyok tüzetes tárgyalása után az iránt határozhatassak mily irányú és mily terjedelmű intézet fog a város igényeinek leginkább megfelelni.

A város közönségének tájékoztatása céljából azonban már most kívánom megjegyezni hogy tekintettel egy modern igényeknek megfelelő — iparoktatási intézet fenntartásából tárczámra nézve előálló jelentékeny évi megterheltebbé, — mely mérsékelt számítás mellett is évi 20000—25000 frtra tehető, — nem nélkülözhetem az érdekeltség keltő tárogatását. A miniszteri leirat további részében taxatív felsorolja azon kívánásokat a melyeket e tantervet felállításánál a várossal és az ipari érdekeltségekkel szemben támaszt. Ezek után így végződik a nagy fontosságú leirat. Ezért felhívom a város közönségét, hogy a mennyiben egy ipari szakiskolának a fent jelzett időpontban leendő létesítését óhajtja, már most foglalkozzék azon kérdéssel, hogy a maga részéről mily áldozatokat volna hajlandó hozni illetve a szakiskola létesítése esete és hozzájárulásokra számíthatnak a város és általában az érdekeltség részéről, mert az érdemleges tárgyalást. Csakis akkor indíthatna meg annak idején, ha addig ezen kérdésre nézve megnyugtató tájékoztatást szerezhettem.

Budapest, 1897. nov. 15-én
a miniszter helyett
Vörös
államtitkár.

TARKA ÉLET.

Örök szerelem.

Ugy szerettük egymást mind a ketten
Mint galamb párját szereti.
Ébren, alva, szívük dobogása
Forró szenderrel volt teli.

Egyszer el ke lett válnunk egymástól,
Volt szapora csók eskü elég,
Hogy soha el nem felejtjük egymást
Szerelemünk nem léha buborék.

Visszajöttem ismét s hozzárohantam,
Előre képzeltem a gyönyört;
A konyhából meghallá hangomat,
S bezárta az ajtót orrom előtt.

Vidor.

Az óras és az orvos.

A napokban bevétődtem egy órasüzletbe, hol ezelőtt vagy egy felévvel részletlagadásra aranyórárt vásároltam s ott találtam egyik orvos barátomat. Nagyon örült az üzletvezetővel s malicziózus megjegyzéseket kockáztattott a tisztelőreméltó óras mesterségre.

— Képzeld csak — mondta nekem — egy év óta már vagy hatodszor adom ide az órámat javításra s csodálatoskepen még most is jár.

Az üzletvezető megharagudott a csufolódásért s így felelt:

— Ez csakugyan csodálatos. A doktor urhoz ha csak egyszer megy is el valaki reparálás céljából, másnap bizonyára nem jár.

Az orvos ajkára harapott:

— Hja! barátom a maga pácienseit könnyebben lehet gyógykezeltetni. Azok szétszedhetők és összerakhatók,

— Hát hiszen éppen azért különbb mesterség az enyem, mert én szét is szedem, de össze is rakom a pácienseimet, míg ön csak szétszedi, de már össze rakni nem képes — replikázott az óras.

Az orvos dühbe jött, fejébe csapta a kalapját és eltávozott, magával vonszolva engem is. Az ajtóból azonban még vissza kiáltott:

— Ha az óram elkészül, legyen szíves hozza el személyesen. Egy kis beszélni valóm lesz önnel!

Mikor kiértünk az utcára, orvos barátom vészitjőslő hangon ezeket mondta:

— Ha akarsz valami sikerült tréfát látni, jöjj el hozzám holnap ilyenkor. Az óras bizonyára akkor jó hozzám. Még fogod látni, hogyan lefűzöm ókémét.

A kitűzött időben beállítottam a barátomhoz. Az óras csakugyan ott volt, de még az előszobában várakozott: barátom az orvos, dolgozószobájában foglalatokodott. En is helyet foglaltam az előszobában, kíváncsian vártam a történéndőket.

Néhány perc múlva jelentette az inas, hogy belephetünk. A dolgozószoba misztikus homályban uszott, az egyik sejtémes lila langgal lobogott az éther, míg a másik sarokban fekete lepellel betakarva, hosszú, látszólag sovány alak állott...

Maga a doktor ünnepelesen komoly arccal ott állott az alak mellett némán intett hogy foglaljunk helyet.

Alig ültünk le, pokoli berregés hallatszott irtóztatos benzinszag töltötte meg a szobát az éther kékes langja magasra csapott és...

A fekete függöny lehullott s alóla ellőtűnt egy ijeszítő csontváz, mely komoly, méltóságos l-pekkel elindult helyéről s egyenesen az óras felé tartott.

Saturnus védenze rémülten ugrott fel a helyéről.

— Csak maradjon kedves barátom! — vigasztalta előzekenyen az orvos — ne féljen ettől az urtól. Ő az én patienssem!

Kérdő arccal meredtünk rá, ő pedig a legtermészetesebb hangon tovább magyarázott:

— Igen, igen a patienssem. Lásna, nem

csak szétszedni tudom őket én is összerakom, ha éppen szükséges. Ha parancsolja talán, hogy őnt is megreparáljam ilyenformán!...

Az óras ijedt, tiltakozó mozdulatot tett. — Köszönöm. Egyelőre nem kérek belőle. Talán méltóztatnak inkább megvárni, míg elhalálozom! hebegte vaczogó fogakkal.

— Tehát elismeri, hogy az én mesteriségem is van olyan előkelő, mint az öné? folytatta az orvos az inkvizíciót.

Az óras éppen feladni akart, hogy elismer mindent, a mit csak akar, de ebben a perczen hosszú berregés hallatszott... a csontváz nagyot zökkent és megált.

— Nem, nem, nem ismerem el! — kiáltott fel diadalmasan, lenyelve a már-már ajkára tolt szavakat. — Lásna, hogy nem tud annyit, mint én! Hiszen a doktor ur még egy éri jótállást sem merne vállalni a pácienseért, nem hogy két évit, mint én! — szölt büszkén s a másik perczen óvatosan kisiklott az ajtón.

Mikor egyedül maradtunk, orvos barátunk hátra vágta a csontváz-embert, úgy, hogy az orra bukott s dühösen ütött öklével az asztalra:

— Ennek az órasnak igaza van. A mig legalább egy évi jótállás mellett nem tudjuk megreparálni a pácienseinket, mindaddig nem ér az orvosi tudomány egy fityinget...

Elgondolkozva jöttem hazafelé, tűnődve: vajjon mi lenne a következménye ennek a reformnak. Vegr s rájöttem, hogy nemzetgazdaságilag nagy hátrány származna belőle: egy egész kaszt belepusztulna. Ehen halnának a gyógyszerészek...

Tövis.

Távirat.

Országgyűlés.

— Saját tud. táv. —

Budapest, nov. 24.

A képviselőház ma d. e. 11 órakor rövid ülést tartott, melynek nem volt ugyan egyéb tárgya az előzői bejelentéseknél, mégis érdekes ülése fejlődött. Ugyanis az ülés elején D a r a n y i Ignác földmívelési miniszter benyújtotta a mezőgazdasági munkások és munkaadók közötti viszony szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, melyet a gyér számban megjelent kormánypart nagy éljénzessel fogadott.

Miután s erdei nap volt, interpelláció következett. R a t k a y László interpellálta a kultuszminisztert a görög katólikusok magyar istentiszteletének betiltása s az erre vonatkozó pápai r-ndelettel szemben a jus p l a c e t i gyakorlása tárgyában. Az interpellációt kiadták a miniszternek.

Ujdonságok.

Simonffy Imrené temetése.

A gyászoló családnál a tisztviselők, jó barátok, — városunk köz- és társadalmi életének kitünőségei, részint személyesen, részint leveleken tömegesen fejezték ki részvétőket. Az elsők közt voltak, a kik kondoleáltak gr. Dégenfeld József főispán, ker. főgondnok, Kis Aron ev. ref. püspök, tegnap délben jött Wolafka Nándor r. kath. püspök plébános. A 39. gyalogezred tisztikara nevében Suvich ezredes, a 7 huszárezred tisztikara részéről Hirsch százados kondoleáltak. Suvich ezredes a parancsnoksága alatt lévő csapatok részvétét az által is kifejezni kívánta, hogy az ezred zenekarát a temetésre kirendelte. Táviratilag fejezték ki többek közt részvétőket: dr. T h a l y Kálmán, városunk l. választókerületének orsz. képviselője, D r a v e c z k i Adorján kir. táblai tanácselnök, Szeged, levélben pedig K a r a p Ferencz főrendiházi tag, gr. S z a p a r y György, N a g y Ödön, a budapesti kir. keresk. és váltóörvényszék elnöke, S z i l á g y i Dezső, a magyar képviselőház elnöke, br. S p l é n y i

Ödön és neje Blaha Lujzastb. — A kollegium részvétét pedig Sass Béla Kovács Lajos, Dorzy Imre igazgatókból és a dékánokból álló küldöttség tolmácsolta a főiskola helyi gondnoka előtt. Számos távirat érkezett vidékről. A közönség a tegnapi napon folyton sürű — tömegekben látogatta az egyszerű feketével bevont, délszaki növényektől környezett ravatalt, melynek lépcsőzeténél a temetkezési válat két embere állott őrt. A koporsó üvegfedelét a megboldogult kedves virágaiból font két óriási koszoru takarja el. Egyiknek fekete selyem szalagján ez a felírás: »Felejthetlen kedves nőmnek — bánatos ferjed. — amásikén: »A felejthetlen édes jó anyának — bánatos fia. » A ravatalra voltak elhelyezve Debreczen városi közönségnek kék-sárga szajagu es a városi tisztikarnak fekete szalagu pompés koszorui. Koszorukat nagy számmal küldötték; így a debreczeni jótékony nőegylet, az izr. nőegylet, a 39 gyalogezred és a 3 honvéd gyalogezred tisztikarai, a városi nyomda személyzete, a városi díjnokok, a kölcsönös segítő egyesület, Simonffy Emil, Sárvary Ferenccz, Vecsey Zoltáné, a Stahl-család, K. Szalay Béla, Darvas Izidor, Molnár Albert és neje, Végh Gyula stb. stb. Deiben lezárták a koporsót és levitték az udvarra, a hol tegnap délután 2 órakor kezdődött a megboldogult urnó kihűlt teteme felett a végtszességéte. A temetés Debreczen város közönségének óriási részvétele mellett ment végbe. A Simonffyak iránt való nagy szeretet nyilatkozott meg az impozáns temetésnél, melyhez hasonló ritkán látunk. A halottas ház u d v a r a és az előtte elvonnuló utca a gyászoló közönség nagy tömegétől feketélett. — A tarsiadalom minden retele, az egyházi, polgári és katonai hatóságok mind egyike képviselve volt. Ott láttuk Kiss Áron püspököt, a ref. lelkesi karral, dr. Wolafka Nándor r. kath. püspök plébánost, Materny Lajos ág. ev. lelkeszt, Krausz Vilmos főrabbit; a városi és vármegyei tisztikarat gr. Degenfeld József főispán, Ráó Gyula alispán, Komlóssy Arthur főjegyző vezetése alatt; a kir. táblát Puky Gyulával, Szell Farkassal, az üzletvezetőséget, Dobieczy Sándorral, a helyőrség tisztikarát, a kollegium tanárait, a kegyesrendieket, a többi tanintézeteket, a ref. presbyteriumot, a városi biz. tagokat; a közélet csaknem valamennyi ismert vezető férfját és díszes nagy hölgyközönséget. A gyász-zertartást a városi daleyilet nyitotta meg. »Mert oly borús« kezdetű gyászénekkel; mire a tanítóképzési ifjuság Szell István kantor vezetése mellett »A faldalmak éles nyilai« kezdetű halotti éneket énekelte az udvarra kitett koporsó felett. — Most megindult a szél-s Kosuth-utczát betöltő gyász menet a kistemplom felé. — A menetet a 39. gyalogezred zenekara nyitotta meg, amely gyászindulót játszott, azután a 2 kantus, a koszorukat vivő kocsis és a 6 lovas gyászhintó haladt. Ezt a gyászoló családot tagjai, a városi tisztikar, a 39. gyalogezred a 3. honvédgyalogezred, a 7. Vilmos huszárezred tisztjei, a különböző területek, végül a helyőrség altisztjei követték. A templomban a daleyilet éneke és a gyűlekezet által énekeltek XC. zsoltár után K. Tóth Kálmán tartott könnvekre fakasztó szép imát es orációt. A halottat a Kosuth-utczai sirkertbe vitték, ahol ideiglenes sírboltba helyezték, miután a család jövő tavasszal díszes sírboltot épített, s ott helyezik örök nyugalomra. Áldás emlékére!

A debreczeni szinészet száz éve jubileuma. Mint már említettük, a Csokonai kör választmánya albizottságot küldött ki a debreczeni szinészet százéves jubileuma ügyében, a mely immár meg is tette az előmunkálatokat az ünnepély sikere érdekében. Most előtűnk fekszik a bizottság jelentése a kör választmányához, melyből közöljük a következőket:

Mind Ezeket megfontolás alá vévén, az ünnepelésre a következő négy főalkotrészt megvalósítását javasoljuk:

1. Irassék meg a debreczeni szinészet 100 éves története. A hátralevő 9—10 hónapot e körülbelül 10 nyomtatott ívrre terjedhető munka elkészítésére elegendő lenni véljük,

annnyival inkább, mert Géresi Kálmán tanke-releti igazgató ur, körünk egyik alelnöke önmaga felajánlotta készségét annak megírására, feltétlenül csak azt követvén ki, hogy segítő tartsat adjon melléje az ünnepély rendező bizottsága Szerkesztő társul az ő nyilatkozata szerint alkalmas volna a városi közlevé tár valamelyik tisztviselője, miéttán a feldolgozandó anyag jelentékeny részét a közlevéltár fogja szolgáltatni.

2. Tartson díszülést a Csokonai kör az ünnepély napján. E díszülés főtárgyát a szinészet történetének, illetőleg az ebből készített kivonatnak felolvasása képezze.

3. Jelöltessek meg emléktáblával a vármegye háza, a régi Fehérlő szálloda épülete, mint a melynek udvarán tartották az első magyar szinilódást 1798 j évi augusztus 11-én.

4. Rendeztessek díszelőadás a színházban. — Ennek tárgyaul igen alkalomszerűnek látszik ugyanazon darabnak felelevenítése, melyet 100 évvel ezelőtt játszott debreczeniek elődeink mulattatására az erdélyi magyar színjátszó társaság. De minthogy épen a legelső darab címét máig sem sikerült kikutatni a történet nyomozódásnak, ezt a tervet el-ejtettük. Olyan szindarab egyveleg összeállítását ajánljuk tehát, amelyben képviselve van a magyar szinirodalom minden főága vagy olyant, amely nemzeti szinirodalomuk fejlődésének történetét fejezi ki.

Mindegyik szindarabból egy-egy felvonás vagy jelenet kerülne csupán színre. A szereplők természetesen a debreczeni szintársulat tagjai lennének. Azonban az ünnepély értéket, színvoalát, az előadások érdekességét — úgy véljük — nagy mértékben fogja emelni, ha közreműködésre felkérjük azon országos hírnevű szinművészeket és szinművészeket, a kikre vagy debreczeni származásuknál fogva, vagy mert a debreczeni szinpadon arattak első diadalaik, mindég büszkséggel gondolunk. A dísz előadás alkalmi Prologgal kezdődne. A Prolog megírására szívesen ajánlkozott dr. Körösy Kálmán helybeli ügyvéd, a ki már más alkalommal is szép eredménnyel felelt meg hasonló megbízásnak.

Az ünnepély sorrendjének részletes megállapítása a minél előbb összeállítandó rendező bizottság feladatául volna fenntartva, a felmérülő költségekről való gondoskodással együtt.

Ezekután nekünk nincs egyéb tenni valónk, csak az, hogy tisztelettel javasoljuk a Csokonai-kör Tekintetes Választmányának:

Meltozassék átírásban megkeresni a tekintetes városi Tanácsot az iránt, hogy elfogadván a Csokonai körnek a debreczeni tarsiadalom nevében felajánlandó erkölcsi es szellemi támogatását, a debreczeni szinészet százéves története dícsőségteljes fennállása méltó megünneplésének rendezésére küldjön ki bizottságot, a mely a kör hasonló megbízással ellátandó kiküldötteivel, úgy szintén a városi színházi bizottsággal és a szinigazgatónkkal egyetere az ünnepés elkeszítését minél előbb munkába vegye es azt az országos jelentőségű eseményhez méltó igyekezettel es sikerrel rendezze.

Kelt a Debreczenben, 1897 november hó 13-án tartott küldöttségi ülésből.

Puky Gyula biz. elnök, Géresi Kálmán Könyves Tóth Kálmán, dr. Bartha Béla bizottsági tagok, Zoltai Lajos a bizottságn jegyzője.

Uj doktor. Nyiri Ernő ügyvéd-jelölt Zichermann Hermann laptu tajdonos fia a budapesti egyetemen tegnaptette le a doctoratást, kitűnő sikerrel. A fiatal orvost szombaton avatják fel.

A tej a nap első sugarai halvány, rezgással szaladnak végig a kék égboltozaton Pitymallani kezd. Szürkés felhomaly dereng az utczákon. A patoták kapui lassinkint fölnyilnak s mindenkeből egy egy sötét alak suhan ki. A viceházmesterek. A következő pillanatban már működésbe jönnek a seprők. Vastag porfelhő száll föl a levegőbe, mely még le sem üpedh tik és már is megüveli a seprőgépek munkája. A seprőket nyomom követik a szemetes kocsik es ezeket a főváros

reggeli táplálékát, a tejet szállító járművek. A főlkavart, finoman szállongó por átszivárog a rossszul elzárt edények falain es összekeveredik a folytonos rázkódás folytán a tiszta tejjel. Es néhány óra multán nyugodtan fogyasztja férfi es nő, gyermek es öreg az inficiált táplálékot.

Az orsz. tanítói árvaház felügyelete. E czim alatt közöl: újdonságunkra a következő levelet kaptuk, amelyet készséggel közölünk annnyival inkább, mert a mi álláspontunkat minden tekintetben megerősíti. A levél így hangzik:

Tekintetes Szerkesztő ur!
Kérem sziveskedjék b. lapjában a következő sorokat közléteni:

A »Debreczen« f. évi 273-ik számában olvasom, hogy az orsz. tanítói árvaház közvetlen adminstratioját kiveszi a közoktatásügyi miniszter a kir. tanfelügyelő köréből es egy bizottságra ruházza. Ami a közvetlen adminstratiót illeti, ezt ezután is az árvaházi igazgató t-lesíti es a dolog úgy áll, hogy a mint az árvaház most láttatott el szerzereti szabályzat-tal el fog láttatni házi rend-del, úgy lesz felügyelő bizottsága is, amint van az az állami iskoláknak gondnoksága, a községi, felekezeti stb iskoláknak iskolaszéke, a képez-déknak igazgató tanácsa, a kiseddóvodaóknak felügyelő bizottsága. stb. így lesz az árvaház-nak is »felügyelő bizottsága« anélkül azonban hogy a kir. tanfelügyelő felügyeleti joga érintetnék sőt épen e szerzvel hatályosabbá tétetik. Önkenyt értetik, hogy a miniszterium intzkesedési joga — a melyet a kir. tanfelügyelő utján gyakorol — továbbra is épségben marad.

A tekintetes Szerkesztő urnak
kiváló tisztelettel
vagyok

Debreczen, 1897 nov. 24

Csánky s. k.
kir. tanfelügyelő.

Simon Anna tragédiája. Csak a napokban jelentettük, hogy a magyar énekesnő gyilkosa Boicsell kapitány szökési kísérletet tett, mely azonban meghiúsult. — Büntársas, N o v e l i c s volt philippopolis rendőrfőnök, kit ugyancsak élethossziglani börtönre ítélték, ellenben megnyugodott már sorsában es nagy megadással viseli a reá rótt büntetést. Mint a »Kel. Ért.« nek Philippopolisból jelentik, N o v e l i c s legbékésebb lakója a nagy börtönnek, hol az egész napot rajzlással es festéssel tölti. A mikor legutóbb egyik börtönőr czel-lajába lepott — épen Simon Anna képét rajzolta, a mely mint mondják, nagy tehetség-re vall.

Hölgyek figyelmébe! *Kronovitz* Matild női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alá, t. Weinberger Lajos ur házába helyezte át. — Csakis előkelőbb, legujabb divat szerinti munkákat teljesít.

Nyelvében él a nemzet. A magyaros-dás ügye mind lelkesebb apostolokra talál. A központi névmagyarosító-társaság buzgó vezetősége nagy odaadással ápolja az ország minden részében azokat a hazafias mozgalmakat, amelyek a magyarosítás magasztos eszméit viszik diadalra. Az egyesület közbenjárására legutóbb is a borsodvármegyei Uj-Huta helység derek plébánosa Pogonyi Bernát 38 ottani polgár névmagyarosítási kérvényét adta be az alispáni hivatalhoz. A névmagyarosítási mozgalom hatalmas voltát jellemzi, hogy a központi névmagyarosító társaság nemis képes egyszerre a kérdezősködők nagy tömegének felvilágosítást adni es így sokan csak egy kéressel kaphatnak feleletet. Nagyon előnyös az az utjas, hogy a belügyminiszteriumban most minden névmagyarosítási kérvényt huszonnégy óra alatt elintéznek es így fölöslegessé váltak azok a kellemetlen sürgetések is.

Mai számunk öszes példányaihoz Szabó Lajos fia czég körlevele van mellékelve, melyet t. olvasóink figyelmébe ajánlunk.

Csak úgy vannak összeadva. Nagy Károlyban, a Somo-utca egyik házában nagy lakzit csaptak a minap. Felvölt cicomáz-

va a menyaszony és felbokrészva a vőlegény. Az asztalt is megrakták hurkával, zöldbászsal rucatokánnal és béleskalácsal. Már a banda is húzta a talp alá valót, midőn valaki bekiáltotta az ablakon:

— Nem eskette meg azokat a papjuk, csak úgy vannak összeadva!

Erre nagy ribillió támadt. Valamennyi vendég fogta kalapját s oda szót feleségehez, leányaihoz:

— Anyjuk, gyerünk innen, nem valók vagyunk mi ide;

S a lakodalmas ház kiüresedet.

* **Kossuth Ferencz gyengélkedik.** — Kossuth Ferencz a függetlenségi párt elnöke több nap óta beteg. Bar baja könnyű jellegű hűlés, napokig kell a szobát őriznie. Barátai sűrűn látogatják Kossuthot.

* **Drágasági pótlék a vasúti tisztviselőknek.** A napról napra mindinkább növekvő drágaságra való tekintettel a magy. kir. államvasutak igazgatósága legutóbb a szolgáknak és kisebb javadalmazású alisztekeknek már engedélyeztetett drágasági pótlékot a kisebb javadalmazású tisztviselőkre is kívánja kiterjeszteni. A »Kel. Ert.« szerint azon tisztviselők részesülnek a drágasági pótlékban, a kiknek fizetése nem haladja meg az 1100 frtot. A kereskedelmi miniszterium azonban még eddigelé nem határozott.

* **Török hivatalnokok zsoldja.** Általános nagy öröm uralkodik a török fővárosban, versben és prózában dicsőítik a lapok a szultán nagy kegyét és ünneplik a padisatyai gondoskodását, a ki az első kínákozó alkalommal megemlékezett ama szomorú helyzetről, a melyben minden rendű és rangu aliami tisztviselő az oszmán birodalom minden vidéken immár hónapok óta színylődik. — A legfőbb földi jó, a mit egy hü musalmán aliami tisztviselő Allah-tal könyöröghet, hogy kapja kézhez havi fizetését és ime, sok hónapot át tartott hiábaváó vagyakozás után az óhajtás — tenynye vált, mert az Otománbanktól kapott előlegből elsőbbsen is kifizették a tisztviselőknél — az egyhavi zsoldot. Vajjon Galib bég, a türelmetlen volt berlini nagykövet közöttük van-e, arról nem szól a krónika.

* **A lázongó fiume.** Fiume lázong. Nincs semmi kétség, a lián forradalom kitörésében van. Legjobb az újságok ezt írják. És erre vall az a jelenet is, amelyről egyik fiumei barátnk tesz jele t e s t a következőkben:

Fiume egyik füstös osteriájában nyugodtan pipál egy pohár vörös bor mellett Beppo. Az ajtón egy autonom párti volt szenátor lép be.

Szenátor: Jó estét Beppo!

Beppo: Jó estét signor!

Sz. Bususz, szegény Beppo mint látom.

B.: Nem én, signor! inkább mulatok. Ez a lovrani vörös bor kitűnő.

Sz. Mit hallok, Beppo! Te nem busulsz? Hat a fiumei kérdés? a mi kérdésünk?

B.: Nem kerdezet én tölem még یداig senki semmit!

Sz.: Hisz éppen ez a baj! A mi megkerdezésünk nélkül akarja behozni a kormány a magyar törvényt Fiuméba! Hat nem borzasztó dolog ez?

B.: Nem értek én abhoz! az az urak dolga!

Sz.: Micsoda indolencia! De legalább gyűlöled a magyart?

B.: Nem én, signor! Hiszen nem bánt, miér gyűlölném?

Sz.: (bosszusan): Maledetto! Akarom, hogy gyűlöld! Erted! A magyarok kiakarnak fogadni ősi jogainkból s ezt nem engedhetjük. Tüntetésünk kell! Nesze egy korona, eredj az utcára, s ahol magyar czimert, vagy koronát látsz dobald meg sárral s kiáltd: Abasso Bánffy! Abasso l'Uaghéria! Ertetted?

B.: (a pénzt elkapva): Hogyne értettem volna! Mg ebben a pezben tart, halálosan gyűlölem a magyart! E bene signor!

Sz.: Helyes! Addio Beppo! (Elmegy.)

B.: (mikor egyedül marad, megforgatja kezében a pénzdarabot, hirtelen fölgrík, ki-

szalad s utána kiált a szenátornak): Signor!

Sz.: (vissza jön): Mi bajod?

B.: (mutatja neki a pénzt): Eccolo signor ezt nem fogadhatom el, hisz ezen is magyar korona van! . . .

* **A munkás képzés ügye.** K. Jónás Ödön műegyetemi tanár országos képviselő és Tergina Gyula kir. tanácsos, a vallás és közoktatásügyi miniszter megbízásából, most az alföld nagyobb városát keresik fel, hogy a városok munkás felolvasó és okugyében az előkészítő munkálatakat a batóságok támogatásával megtegyék.

* **Lemondó hazafias pap.** Körösbányáról írják, hogy az ottani hazafias érzelüt polgárság körében nagy meglepetést keltett a hír, hogy Papp Konstantin gör. katolikus lelkész, kit hazafias működéséről széles körben ismernek, állásától megválni készül, hogy helyét adjon Bolboka Niculás lelkésznek, kit egy időben államellenes nemzeti-izgatás miatt büntetésből helyeztek el Körösbányáról. Az ok, a miért a derek magyar érzelű pap innen menni kényszerül, pusztán csak sanyaru helyzete, mert egész fizetése, melyet különben az államtól huz, mindössze 210 frtot tesz ki, holott a lakásbérék itt a községben aránylag épp oly drágák, mint a fővárosban. Hogy szerzett papjukat megtarthassák és hogy az agitátor hírében álló Borbokának visszatérését megakadályozzák, a hívek kérvényt intéztek a kormányhoz, hogy papjuk fizetését lehetőleg felemelje.

* **A házalási tilalom kiterjesztése.** A kereskedelmi miniszter mindig állást foglal a hazali kereskedelem ellen. A napokban Szolnok és Zilah rendezett tanácsu városoknak a házalási eltiltásáról szóló szabályrendeletet megjegyzés nélkül helyben hagyta.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a pajorok ellen.*

(A gazdák figyelmébe ajánlv.)

Miután Kassán és környékén ez évben a pajor tenger pusztításokat vitt végbe, mert nemcsak a burgonyát, répat, hanem még a cichoriát is pusztította, azért az ottani Rovarkár tudósító több gazda felhívására, a m. kir. rovarföldi állomás főnökéhez fordult, hogy adna utasítást a pajor elleni védekezéshez.

A rovarföldi állomás főnöke Jablonowszky ur, a következő érdekes közleményt küldte, melyet gazdáinknak utbaigazítás végett, mi is egész terjedelemben közölünk:

A f. é november hó 1-én kelt tudósítására van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a pajorokat egyszerre tökéletesen kiirtani nem lehet, de vannak módok arra nézve hogy számukat lényegesen megapasszuk. Így pl. ajánlható, hogy azokat szántóföldeken földforgatások és kepalások idején összegyűjtjük és megöljük.

Vigyaznunk kell azonban, nehogy egymásik a gyűjtés közben elmaradjon, mert az ilyen megzabaldult pajorok csakhamar visszahuzódnak a földbe, ha el nem pusztítjuk. Hogy a pajorok gyűjtése annál tökéletesebb legyen, jó lesz, ha a munkásokat bizonyos jutalomban részesítjük.

A pajorok további irtásmódja abban áll, hogy a petelerakás végett a földre turakodó nőstényeket külön e célra készített kisebb és érett trágyarakásokba csalogatjuk, mert a mint az már elemelőjéből is kitűnik, a nőstény petéit leginkább a megkapált földbe rakja, ha azonban nagyobb mennyiségű korbado növényi anyagra pl. trágyára akad, akkor azt szivesebben választja mint a földet a pete lerakására.

Az ilyen trágyakupacba rakott petékből kikelt álczák a kelés évében még együtt maradnak: ha tehát az ilyen kupacot a cserebogár jarás után 6-8 héttel széthányatjuk, az apró pajor csak úgy hemzseg benne és

* Kérjük a helyi és vidéki lapokat, hogy ezen pajorirtási módszert a gazdák érdekeiben közöljék sziveskedjenek.

emberi kéz alig gyűjthetné össze őket: azért azt az apró jószágra kell bízni pl. csirkékre, tyukokra vagy a mi még jobb, pulykákra, ezek az apró pajorokat összeszedik és felfalják. A többször megforgatott trágyát fel lehet használni szőlőben is, ha benne csakugyan nincs már pajor.

A cserebogarakat is szedéssel és összefogdosással lehet irtani.

A szedés abból áll, hogy a cserebogár első röpökodésekor azokat a fákat, melyeket a bogarak esteli röpű ésiük után ellepnek, kora reggel 5-7 óra között jól megrázzuk és miután az ágakat jól megvereggettük, a lehullott, meggembereget vagy csak a halált színlelő bogarakat zsakba gyűjtjük és forró vízbe dobjuk.

Sopron vármegyében a szedetés utjan való védekezést az ottani gazd. egyesület vezet és pedig olyan formán, hogy az összes gyűjtött cserebogarakat ő váltja be olyan mennyiségben, a milyenben erre a tagok és a vármegye területén lévő gyárak pénzbeli segélyt adnak. Sz ez a pénzsegély pedig az, hogy a birtokosok és a gyárak mind külön külön mennyiségű 50-100 és több métermázs bogar átvételére kötelezik magukat s hogy azokat mésszel keverve komposztá alakítsák át. E péda mindenestire érdemes volna arra, hogy minden vidéken követőkre találjon.

Ez a gyűjtést addig kell folytatni, míg a cserebogárjarás tart.

Lehet azonfelül a cserebogarakat össze is fogdosni oly képen, hogy a mikor a cserebogarak nagyobb tömegben rajzani kezdenek, az esteli órákban olyan helyen, a hol a cserebogár nagyobb tömegben rajzik, fasorok végén vakító fényű lámpákat helyezünk el és alájuk a rovarföldi állomás hasonló pléhtálcát teszünk. A fénytől elvakított bogarak neki mennek a lámpának és falához koppanva, a bogarfogó tálczába pottyannak.

Ilyen eljárással a bogár tömeges megjelenése esetén 10 perc alatt egy hektoliter nyit is össze lehet fogdosni.

Ez utóbbi eljárástól azonban nálunk kevés eredményt várhatunk.

A szedés sikere annál nagyobb, minél korábban kezdjük és minél többen fognak hozzá, mert csak olyan védekezés fog eredményezni, mely egyenlő erővel folyik. — Ilyen módon sikerül a nőstényeket meg a megtermékenyítés előtt összefogni és megsemmisíteni s így sokkal kevesebb bajunk lesz a pajorokka, mert a nőstények nem rakhatják le petéiket.

A kereskedelmi és iparkamara közleményei.

A cs. és kir. közös külügyminiszter tudatja, hogy a koreai kormány »Hokpo« és »C himampo« tengeri kikötőket f. é. évi okt. 1-ével az idegen kereskedelem számára megnyitotta.

A cs. és kir. szab. Kassa—Oderbergi vasut igazgatósága az 1898 évben szükségelt pályafentartási és műhelyfak, olajneműek, vegyszeti cikkek, mozdony és kocsi alkatrészek vasból és aczélból, réz és egyebb fémneműek szállításának biztosítása tekintetéből f. évi decz. 6 iki lejárattal nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek hivatalos helyiségünkben megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége az 1898—1900 évekre szükségelt kövek, kavicsok, téglák, cserepek, olajneműek, takarektűzhelyek, talicskák, seprők, fa és virágmagvak és különféle más anyagok szállításának biztosítása czéljából f. é. decz. 10-iki lejárattal nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1898 és 1899 évekre szükséges hajtott és faraspo'yok elősimító és fűrészes rezselők, továbbá hazai első rendű kenderből előállított mintegy 250 métermázsá különféle vastagságú kenderkötél szállításának biztosítása czéljából

11-hó lejáratú nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. bányagazgatóság N.-Bányán az 1898 évre szükségelt
18 mm. „Valvolin“ féle kenőolaj
40 „Baku“
1 1/2 „Tavotte“ zsiradék és
1 Csepű szállításának biztosítása
czéljából f. évi Deczember hó 4-iki lejáratú nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál kaphatók.

A magyar királyi szabadalmi hivatal a következő leírásokat küldte be:

Ablakok nyitására és zárására szolgáló szerkezet. Automatikus belvizeeresztő készülék. Asphalt lemezek, kő, vagy faalátétellel és eljárás azok előállítására. Újtás hűvő kemenczéken. Újtások változó áttevési viszonyu transmissziokon. Athatlan bevonat massa, papiros, szövetek és textil anyagok számára. Önműködő rögzítő készülék görredőnyök fölhúzó hevederek számára, a heveder nem használt részének felgöngyölítésére szolgáló készülékkel. Időszakosan működő papirraktározó készülék folytonos papirhozmozgatással gyorsajtó számára. Új löherfejtő gép. Üvegfúvó gép. Acetylengázt fejlesztő és nem robbanó lámpa. Berendezés a dynamogép munkakifejtésének egyenletessé tételére a dynamoval huzamosan kapcsolt gyújtó batteriával bíró elektromos erőátviteli telepek számára. Vezeték részekből álló áramvezeték elektromos vasutak számára. Önműködő vacsuti kapcsolás. Eljárás és készülék az örleménynek őrlés közben való szárazon tartására. Eljárás víz és tüzmentes anyag előállítására. Szabályozható Bunzenlámpa gázizzó fényhez.

Mindazok, akik a szabadalmak iránt érdeklődnek, azok leírását és rajzait kamaránknál megtekinthetik.

Sertésvásár.

nov. 23.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon feletti súlyban 26—55 krajczárig, közép (páronkint 250—60 kilogramm súlyban) 53—54 krajczár Könyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52—53 krajcz. árig.

Sertéslejtés: 1897. évi nov. 21-ik napján készlet 20 374 darab, 1897 nov. hónap 21-ik felhajtott — drb, 1897 nov. hónap 22-ik napján elszállított 365 darab 1897 nov. hó 23-ik napjára maradt készletben 20,009 darab. — A hizott sertés üzlet-áruzata lanya.

Budapesti gabonatözsde.

nov. 23.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki	79	—00—00	82	13.12—13.20
"	76	12.65—12.75	80	—
"	77	12.80—12.90	81	00.00—00.00
Felsővidéki	78	12.90—13.00	82	00.00—00.00
"	79	13.05—13.15	82	13.10—13.15
"	79	12.55—12.60	80	—
Fehérmegyei	76	12.70—12.80	81	—
"	78	12.85—12.95	82	00.00—00.00
"	79	13.00—13.05	82	—
Bácskai	76	12.65—12.75	80	13.12—13.20
"	77	12.80—12.90	81	00.00—00.00
"	78	13.05—13.05	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	80	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—
		Mm. hekt.-ben	Ar kilogramm	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	8.50	8.60
" másodrendű	uj	—	8.45	8.50
Árpa takarmánynak	uj	60—62	5.80	6.15
" égetni való	uj	62—64	6.60	7.00
" serfőzdei	uj	64—66	8.00	10.00
Zab	uj	39—41	6.30	6.50
Tengeri búzai	uj	—	4.95	5.50
" más nemű	uj	—	4.35	5.35
Repeze búzai	uj	—	12.20	13.00

CSARNOK.

A gyermek.

— Norvég elbeszélés. —

írta: **Peter Egge.**
(Folyt és vége.)

A következő évben a nap épp o'y pazar fénynyel szörta tüzes sugara it, mint tavaly.

Engelson asszony a nyár folyamán csak néhányszor ment ki az utcára, bár már augusztus volt s lábujjára is teljesen elmúlt. Botjára támaszkodva, egészen függén tudott járni.

Rendesen ott ült az ablak függőnye mögött s kitekintett a Lökken utra. S csak mikor úgy hitte, hogy senkisémet látja, hajolt ki az ablakon, körültekintve a vidéken. Egyik délután barnaszemű, fekete körszakalú fiatal embert látott az ablak alatt emenni. Feltekintett a házra, — mintha valamit keresne.

Hirtelen visszahuzta fejét. Vajjon mit nézett, mit keresett? Talán beakart jönni az ajtón? Az ő belegezésével sosem! Ő annak az embernek fia, ki ifjúságát nyomorba süllyesztte s ki egyetlen leányat, büszkeségét, örömet elesébitotta, hogy most már ket éve egyedül, egészen egyedül kell élnie ebben az egyhangú, néma épületben.

Engelsonné sápadt, ráncos arcát haragos pir futotta el. Elbújt a függöny mögött, pedig annak az embernek már el is kellett mennie, hiszen nem látta bejönni az ajtón! Eppen így nézett ki ifjúságában az ő hitvány csábítója is. Ugyanazok a szemek, ugyanaz a fekete szakáll. És Inga, kibem annyira megbízott, elhagyta a házat, el édes anyját és megesküdött annak az embernek fiával!

Elhagyta őt, magára hagyta, bár anyja megmondta neki, hogy férje sohasem lépheti át majd a házának a küszöbét. Nem gondolt azzal, hogy anyja fiatalkorában mennyit szenvedett csábítója apja miatt. Pedig tudta, nagyon jól tudta, hogy az alma... és mégis, mégis! Igen, az ifjúkor nem hallgat az ész szavára!

Tudta, hogy anyja nem talál majd otthon abban a házban, hova az a család is beteheti a lábát. Átengedte anyját a város nyelvének, hiszen tudhatta, hogy beszélni fognak a házasságról, ha Engelsonné nem lesz jelen az esküvőnél. Kutattak is, találtak is az okot, miért maradt távol az édes anyja, mert voltak még sokan, kik tudtak ifjúkori ballépéséről.

Engelson asszony fel és alá járkált szobájában: könnyei végig perdültek arcán. Majd székébe hanyatlott s ott ült egész délután; félt az ablakhoz menni.

Inga jól tudhatta, hogy anyja nem fogja kimondott szavát visszavonni. Megmondta, — hogy férjével sohasem mehet haza. Csak gyermekét szerette volna megmutatni anyjának. Hiszen volt már otthon, mikor szive alatt hordozta, még nem is olyan régen, — és valóban szép volt tőle, hogy azonnal megizente anyjának, mikor a gyermek megzületett. — Mert Inga még most is szerette anyját. Csak az az ember ne furakodott volna közejük.

Engelson asszony kiment a konyhába s elkészítette estebédjét. Nem sok kellett hozzá, hiszen egyedül volt. De mégis soká tartott. Közbe-közbe megállt a konyhaasztalnál, kezében a nagy kenyérrésszel, tekintetét a távol meszeségbe küldve, míg végre egy faszékre hanyatlott, de a kést még mindig kezében szorongatá. Később bement a szobába, de nem tudott onni. Szinte megfledkezett a kenyérről, melyet kezében tartott. S midőn a konyhában léptek zaját hallotta, letette vacsoráját s kiment megnézni, vajjon ki van oda kűnn? Midőn az ajtót kinyitotta, Inga állt előtte; karjában valamit szorongatott. Mögötte magas, barnaszemű, fekete körszakalú férfi állott s félénken, zavart pillantással nézett maga körül.

Engelsonné lassan hátrált a szoba felé,

a többiek követték, de az ajtóban, melyet a fiatal ember kilincsén fogva kezében tartottak megállottak.

— Meg akarsz nézni a gyermekem, édes anyám?

Inga közvetlen anyja közelébe lépett és levette a gyermek fejéről annak főkötőjét. S oda tartotta a picikét Engelson asszony elé ki zavartan babrált köténye szélein.

A gyermek felüte értelmes nagy, kék szemét, Engelson asszony pedig felemelte kezét, mintha át akarná ölelni a kedves kis apróságot. De karjai lehanyatlottak s gyorsan lányára nézett, mintha engedelmet akarna tőle kérni. De nem mertte megtenni.

Egyszerre csak a gyermek keserves sírásra fakadt. Engelsonné most hirtelen, de nagy óvatosan utána nyult. Kartába vette, fel s alá járt vele a szobában, csitította gyengéd, szerető szavakkal, épp úgy, mint mikor Inga még kicsiny volt. S még soká, mikor a gyermek elpihent, dédelgette, ringatta jóleső örömmel.

Inga egy helyben állott, s merően nézte anyját.

— Nem akarnád a gyermeket keresztviz alá tartani édes anyám?! Azután hirtelen hozzá tette:

— Csak Martin és én leszünk még ott!

— Hogy akarom-e?

S csak most nézett Engelsonné arra a fiatal emberre, ki még mindig mozdulatlanul állott az ajtónál.

— Foglald helyet kérlek, — szólt Engelson asszony a fiatal emberhez.

— Köszönöm! Jobb szeretek állni.

— No, kérlek, Martin ülj már, — nőgatta őt Inga is. Azután leült.

Engelson asszony azt akarta, hogy mindhárom nála maradjanak vacsorára. De a gyermeket nem tudta letenni s így Inganak kellett a konyhára mennie, kávét s vacsorát készíteni. Az ajtó nyitva állott s jól hallotta, miről beszélnek a szobában.

Az őre asszony azt akarta, hogy Martin adjon nevet a kis leánynak, de ő minden áron szabadkozott s úgy vélte, hogy ez a nagymama dolga.

Mikor Inga belépett a párolgó, illatos kávéval, Martin újból megszólalt.

— Azt hiszem, legjobb lesz a nagymama után Serrinek keresztelni.

Inga nevetett, Martin pedig bizonytalan tekintettel nézett körül. Engelson asszony pedig helybenhagyta:

— Igen, nevezzük Serrinek. Boldogzá tette a nagyanyját, talán az én nevem boldoggá fogja tenni őt is.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 56.

Bérlet szám 44.

Csütörtökön

IV. Henrik és Falstaff Jankó.

Dráma 5 felv. Irta Shakspeare, ford. Lévay J., az első és második részből színre alkalmazta Rakodczay Pál.

Személyek:

IV. Henrik	Fenyéri
Henrik, walesi herceg	Komjáthy
Percy Tamás gf.	Bartha
Percy Henrik	Vidor
Percy neje	Fái Flóra
Northumberland gróf	Püspöky
Leibald Douglas gr.	Bekési
Westmorland gr.	Haday
Sherff	Sziklay
Falstaff Jankó	Szathmáry
Poius	Karacs
Bardolph	Szentes
Ferde	Rubos
Fürge korcsmárosné	Kiss Irén
Feri borfiu	Sziklay V.
- Urak, kisérlet, tiszték, katonák, poroszlók, nép.

**Mária-
zellii**
**Gyomor-
cseppek**

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtás, savanyu, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felelges, nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hatható gyógyszernek bizonyult fejtájásánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomorülterhelésnél étellekkel és italokkal, gillizták, májbajok és hámoroidoknál.

Említett bajoknál a **Máriazellii gyomorcseppek** ezek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi foraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király utca 12 sz.

A véjegyét és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: "Valódiságát bizonyítom".

A **Máriazellii gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göllt Nándor, Tóth Béla, Mihalovits István, Dr. Rothschnek V. Emil, Tamássy és Balázs gyógyszerészeknél, **Dioszegy**: Vaday Ignác. **Er-Mihályfalván**: Mátray István. **Hadházán**: Farkas Ödön. **Kabán**: Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

1270/1897. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak 29342.—1897. P. sz. végzése folytán közhirre tétetik, miszerint Falk T. A. és fia részére Szabó István és Oravszky Jánostól 220 frt tőke, ennek 1897. évi május hó 27-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 49 frt 43 kr. perköltség erejéig a fizetett összeg betudásával 1897. évi július hó 14-én bíróság lefoglalt és 856 frtra becsült kész asztalos munkák, bútorok és 3 új kocsiból álló ingóságok **1897. évi nov. hó 30-án d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Csillag utca 2673. és Darabos utca 1051. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becserőn alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1897. évi nov. hó 10.

Bódogh Zsigmond
bir. kiküldött.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főstával szemben.

Folyó hó 25 és 26-án
és következőleg minden
Csütörtökön
és
Pénteken
sok ezer ruhakelme
maradék
félárban.

A kenyér-piaczon
egy igen jó forgalmu
fűszer üzlet
ELADÓ.

Bővebbet e kiadóhivat-
lunkban.

255.

Az István gőzmalom társulat GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL
Készpénzfizetés mellett, zsakkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	21.40
B Szinte " aproszemű	21.40
C Királyliszt	21.20
1. Lángliszt kivonat	19.80
2. Elsőrendű zsemlye liszt	19.60
3. Zsemlye liszt	19.20
4. Elsőrendű kenyér liszt	18.80
5. Közép kenyér liszt	18.60
6. Kenyér liszt	18.00
7. Barna kenyér liszt	16.60
7 1/2 " " " "	14.40
8. Takarmány liszt	22.20
11. Finom korpa zsákkal	4.60
11. " " zsák nélkül	4.40
12. Durva korpa zsákkal	4.-
12. " " zsák nélkül	3.80
12. Csirke buza zsák nélkül	4.-

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70

11. és 12. szám 50

Debreczen, 1897. november 23.

LOHSE'S

Edelweilchen

A legremekesebb ibolyaillat, mely teljesen hasonlít a frissen szedett ibolya illatához.
Parfüm - Puder - Brillantine - Pipereviz - Szappan - Illatszerpárna.

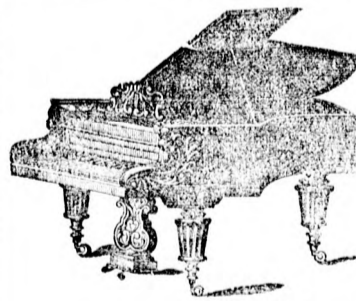
GUSTÁV LOHSE királyi
udvari szállító
BERLIN W, Jägerstrasse 45/46.

Kapható minden illatszer-, diszmu- és drogua-üzletben,
valamint az összes bel- és külföldi fodrászoknál.

Az egyedüli főraktára a hírneves

EHRBÁR-féle

zongoráknak

ugy béczi, mint angol mechanizmussal,
valamint **Mignon, Stutz és Salon-**
nagyságban a

„Harmonia“

zenemű és zongorakereskedésben van,

BUDAPESTEN, Váci-utca 9. szám.

Ugyanott dus választékban kaphatók a legnagyobb bécsi és külföldi mesterek zongorái több évi jótállás és legolcsóbb árak mellett, ugy készpénz valamint részleteladásnál is.

Zongora kölcsönző intézet.